

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน
ต่อหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

THE STUDY OF THE OPINION OF STUDENTS AND TEACHERS TO
THAI PROGRAM CURRICULUM, FACULTY OF EDUCATION,
LOEI RAJABHAT UNIVERSITY

สุรชัญญกุล นุ่นภูบาล
SURATHADCHANUKOON NUNPHOUBAN
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
LOEI RAJABHAT UNIVERSITY
จังหวัดเลย
LOEI PROVINCE

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน ต่อโครงสร้างหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 60 คน อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คน โดยนำข้อมูลที่ได้มารายงานผลแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยมีความครอบคลุมสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ แต่ควรเพิ่มสัดส่วนที่เป็นภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และควรคำนึงถึงบทบาทการนำไปใช้ในแต่ละชั้นปี และควรเพิ่มเติมเรื่องของการความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ งานวิชาการ งานธุรการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะการฟัง ทักษะการพูด และหลักภาษา ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรเน้นในเรื่องของการทดลองปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความเคยชินและไม่เขินอายในการไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ก่อนสำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรมีการให้คำแนะนำแนวทางเรื่องของการสอบบรรจุเป็นข้าราชการครู มีโครงการเตรียมสอบก่อนที่จะมีการสอบบรรจุเป็นข้าราชการ

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน มีการสอนตามเนื้อหาของแต่ละรายวิชา มีความเป็นครูเป็นแบบอย่างที่ดี และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ตามเทคนิคของอาจารย์แต่ละคน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ส่วนใหญ่เห็นว่ายังขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ด้านการวัดผลและประเมินผล เห็นว่ามีความชัดเจน วัดตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้มีความเที่ยงตรง เชื่อมั่นในข้อสอบและมีความยุติธรรม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความเห็นว่ามีน้อยไป โดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องลงมือปฏิบัติจริง เช่น กิจกรรมค่ายอาสาสอนนักเรียนในพื้นที่ห่างไกล กิจกรรมเสริมความรู้ก่อนสำเร็จการศึกษาและกิจกรรมสำหรับเสริมสร้างความสามัคคี

คำสำคัญ : ความคิดเห็น, หลักสูตรวิชาภาษาไทย

ABSTRACT

This study aimed at studying the opinions of the students and the instructors towards the curriculum structure and teaching and learning management of Thai Program, Faculty of Education, LoeiRajabhat University. Questionnaire was used for collecting the data from the target group consisting of 60 Thai major students and 10 Thai instructors. The study revealed that the students and the lecturers agreed that the Thai Program curriculum structure covered the practical program for teaching and learning but more

practices should be added to the curriculum as well as the level of content should be appropriate for different levels of students. Moreover, the contents regarding teaching profession practicum such as teaching plan, teaching media production and academic related works should be added. Before the teaching profession practicum, the micro teaching in real situation should be emphasized in order that the students get used to teaching activities before practicing at schools. Before graduating, courses or projects providing information and knowledge needed for the teacher recruitment test should be added to the curriculum.

Furthermore, most instructors performed good role models for students and used different techniques for teaching and learning processes; whereas, instructional media and materials were out of date. For assessment and evaluation process, the methods were clear according to the objectives; and the test paper was validated and fair. However there were only few practical activities to improve the students such as volunteer camps in the remote area and training courses before graduation.

Keywords : opinion, thai program curriculum

บทนำ

การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องชี้วัด (indicator) ความเจริญก้าวหน้าทางปัญญาของคนในประเทศนั้นๆ ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ทำให้รัฐบาลและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา เล็งเห็นถึงความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาให้ทัดเทียมอารยประเทศ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลกชาติบ้านเมืองจึงต้องการคนที่มีคุณภาพ เพื่อมาเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศโดยไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคม (พรทิพย์ ไพฑูรย์, 2547, น. 1)

ภาพรวมของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียนมีการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายนอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาที่แพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ การเรียนด้วยการมีประสบการณ์จริง (experiential learning) หรือการเรียนรู้ด้วยการทำงานในชุมชน (community-based learning) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาโดยตรงและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในภาคทฤษฎีไปลงมือปฏิบัติจริงซึ่งจะเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าและมีความหมายต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตภายหลังจากสำเร็จการศึกษาอีกทั้ง

เป็นการแก้ปัญหาที่มีผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษามุ่งเน้น “ปริมาณและประสิทธิภาพ” มากกว่า “ประสิทธิผล” ทำให้นักศึกษาขาดโอกาสที่ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรงในชุมชน ขาดโอกาสพบปะสังสรรค์ สังคมในชนบทอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถสร้างเจตคติที่ดีต่อสังคมในชนบทได้

ปัจจุบันอิทธิพลวัฒนธรรมจากต่างชาติได้หลั่งไหลเข้ามาสู่สังคมไทยทำให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปแต่เดิมสถาบันหลัก 3 สถาบันคือบ้านวัดและโรงเรียนทำหน้าที่ให้การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเปลี่ยนไปคงเหลือเพียงสถาบันการศึกษาที่ยังทำหน้าที่หลักนี้อยู่ทั้งนี้ตัวครู อาจารย์ผู้สอน รวมถึงหลักสูตร ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จด้วยดีซึ่งครูอาจารย์ไม่ใช่เป็นเพียงผู้สอนหรือผู้บอกวิชาเพื่อหาเลี้ยงชีพเท่านั้นหน้าที่ที่แท้จริงต้องชี้ถูกผิดอบรมสั่งสอนคุณธรรมยกระดับจิตวิญญาณของมนุษย์ให้สูงขึ้นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อยู่ในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2552 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติขึ้น โดยให้จัดทำเป็นมาตรฐานด้านต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันในการพัฒนาและผลิตบัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา ต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม

จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ประการสุดท้ายคือด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมให้มีคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรพัฒนาและเผยแพร่หลักสูตร รวมทั้งให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552, น. 1-3)

เพื่อให้การจัดทำกรอบมาตรฐานการศึกษา ในสถาบันการอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความมีสัมฤทธิ์ผล มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาในกำกับของรัฐ จึงได้ประชุมแต่งตั้ง ให้อุทธรณ์ทางการศึกษาที่สังกัดหน่วยงาน และคณะต่างๆ ที่เปิดทำการสอนได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.) ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้หลังจากการจัดทำพบว่าการจัดหลักสูตรที่ผ่านมา มิได้จัดตามความต้องการของนักศึกษาเท่าใดนัก โดยเฉพาะกระบวนการ (process) การจัดทำหลักสูตรหรือการปรับปรุงหลักสูตร มิได้สำรวจความต้องการของนักศึกษาก่อนการจัดทำ ทำให้ตัวนำเข้า (input) คือตัวนักศึกษาเมื่อผลิตออกสู่สังคมในช่วงฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและจบการศึกษาเป็นบัณฑิต พบว่าไม่ตรงกับความต้องการของแหล่งผู้ใช้บัณฑิต (outcome) จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป (พรนพ พุกกะพันธ์, 2544, น. 45) ทั้งนี้จากการสอบถามนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่และออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเบื้องต้นพบว่า ตัวหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ตัวอาจารย์ผู้สอน เครื่องมือสื่อการเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นตัวแปรสำคัญ ที่ไม่อาจตอบสนองและส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะความสามารถตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของสาขาวิชาภาษาไทยได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของบุคลากรทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยต่อหลักสูตรวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อที่จะได้นำข้อมูลไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดทำรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2552 (TQF : Thai Qualifications Framework for Higher Education) ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน ต่อโครงสร้างหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบถึงความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน ต่อโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. ทราบถึงความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน ต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
3. เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรในสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยและเป็นข้อมูลในการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2552 (TQF : Thai Qualifications Framework for Higher Education)

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนต่อหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ทั้งข้อมูลที่เป็นเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนต่อหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยจึงใช้กรอบแนวคิดดังต่อไปนี้เป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

เชาว์ อินโย (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษา สำหรับบุคคลประจำการ (กศ.บป.) ต่อกระบวนการเรียนการสอน สถาบันราชภัฏเลย พบว่ามีการจำแนก ความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอน คือด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลด้านบทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนักศึกษา ด้านเนื้อหาวิชา ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน

นาราวดี ศิริโรจน์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งสามารถจำแนกกลุ่มของการศึกษาไว้ตามลำดับคือด้านหลักสูตรด้านการจัดการเรียน

การสอนด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านการบริการ วิชาการและด้านการพัฒนาอาจารย์

ภัทรธิดา ผลงาม (2544, น. 58) ได้ศึกษาความพึงพอใจ ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏเลย พบว่ามีการ จำแนกความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอน ดังนี้ด้าน กิจกรรมการเรียนการสอนด้านเนื้อหาในหลักสูตรด้านอาจารย์ ผู้สอนด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน ด้านการประเมิน ผลการเรียนการสอนด้านการทำวิทยานิพนธ์

สมใจ ภูมิพันธุ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ของสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ดโดยมีวัตถุประสงค์คือศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติและ กศ.ปช. ต่อ ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติกับ ภาค กศ.ปช. ต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถาบัน ราชภัฏร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าเปรียบเทียบความคิดเห็น ของนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีผลต่อประสิทธิภาพ การ

จัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ดต่างกัน เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จึงมีผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพของสถาบัน ราชภัฏร้อยเอ็ดแตกต่างกันพบว่ามีการจำแนกความคิดเห็นของ นักศึกษาต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ได้ดังนี้ด้านอาคาร สถานที่ ด้านคุณภาพอาจารย์ด้านคุณภาพนักศึกษาด้าน แหล่งเรียนรู้ด้าน ค่าใช้จ่ายในการศึกษาด้านประสิทธิภาพของ ผู้บริหารด้านหลักสูตรด้านกิจกรรมนักศึกษาด้านการ ประชาสัมพันธ์

จากข้อมูลที่ได้อีกกล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็น แนวทางการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้ ด้านโครงสร้างหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏเลย ด้านรายวิชาที่เปิดสอนหมวดวิชาเฉพาะด้าน (วิชาเอกและวิชาชีพครู) ด้านความคิดเห็นต่อการจัดการเรียน การสอนมี 6 ด้าน คือ 1) ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ 2) ด้าน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านอาจารย์ผู้สอน 4) ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ 5) ด้านวัดผลและประเมินผลและ 6) ด้านกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน แสดงได้ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น
นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 27 คน
นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 11 คน
นักศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวน 22 คน
อาจารย์สาขาภาษาไทย จำนวน 10 คน

ตัวแปรตาม
ความคิดเห็นต่อโครงสร้างหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มี 2 ข้อ คือ

1. รายวิชาเอกบังคับและรายวิชาเอกเลือก
2. รายวิชาวิชาชีพครู

ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนมี 6 ด้าน คือ

1. ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้
2. ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน
4. ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์
5. ด้านวัดผลและประเมินผล
6. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนใน การดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ผู้สอน ประจำสาขาวิชาภาษาไทย โดยจำนวนกลุ่มเป้าหมาย มีจำนวน

ทั้งหมด 70 คน จำแนกเป็น 2 กลุ่มกลุ่มแรกคือนักศึกษาตั้งแต่ ชั้นปีที่ 3-5 ซึ่งในส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 ผู้วิจัยไม่ได้เลือก เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพราะว่าเป็นนักศึกษาใหม่ การให้ข้อมูล อาจจะไม่มีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากความเข้าใจในเนื้อหา ในหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นิสิตสาขาวิชาภาษาไทย

อาจจะยังไม่ชัดเจน กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มผู้สอน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษา กลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้ถือว่าเป็นผู้ที่ทำหน้าที่บ่มเพาะให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จบการศึกษาเป็นบัณฑิตและเป็นครูมืออาชีพต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสังเกต โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 2 ประเด็นหลัก คือ ด้านความคิดเห็นต่อหลักสูตรและการจัดการการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างลักษณะแบบปลายเปิด มี 2 ชุด ชุดแรก ใช้สัมภาษณ์นักศึกษา และชุดที่ 2 ใช้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน แบบสัมภาษณ์ มี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ถึงความคิดเห็นต่อหลักสูตรและตอนที่ 3 สัมภาษณ์ถึงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้

2.2 แบบสังเกต ใช้สำหรับบันทึกบริบทของการสัมภาษณ์ รวมถึงพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ให้สัมภาษณ์

3. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลให้ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้ และเพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นหัวข้อในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างเครื่องมือและขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นศึกษารวบรวมเอกสาร โดยการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการการเรียนรู้เพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางการออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

3.2 ขั้นสังเคราะห์ข้อมูลออกเป็นประเด็นคำถาม หลังจากผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการการเรียนรู้มีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

3.2.1 ด้านหลักสูตร มี 2 ประเด็น คือ ด้านโครงสร้างตลอดหลักสูตร และด้านรายวิชาที่เปิดสอนหมวดวิชาเฉพาะด้าน แยกเป็นวิชาเอกและวิชาชีพครู

3.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 5 ประเด็น คือ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ด้าน การวัดผลและประเมินผลและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.3 ขั้นดำเนินการและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง ตาม

โครงสร้างเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความเหมาะสมของสำนวนและภาษาที่ใช้ (wording)จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนว่า

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความตรงตามวัตถุประสงค์วิจัย

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความตรงตามวัตถุประสงค์วิจัย

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่ตรงตามวัตถุประสงค์วิจัย

นำคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นมาหาค่า IOC ของข้อความ โดยคัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ทำการทดสอบหาความเชื่อมั่นได้ค่าความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารหลักสูตรสาขาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีที่ได้กำหนดไว้

4.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูล จากประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดยกำหนดเก็บข้อมูลให้ได้สัปดาห์ละ 15 คนโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเดี่ยว (individual interview) และแบบกลุ่ม (group interview)

4.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งสองส่วนตามระยะเวลาที่กำหนด

5. การตรวจสอบข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) ตามแนวคิดของ Miles & Huberman (1994 อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช, 2540) และ Graneheim (2004) โดยได้ตรวจสอบ 3 วิธี ดังนี้

5.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบของข้อมูลนั้น จะต้องตรวจสอบแหล่งที่มา 3 แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่ และบุคคล

5.1.1 การตรวจสอบแหล่งเวลาหมายถึงการตรวจสอบข้อมูลในช่วงเวลาที่ต่างกันเพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติที่รับในช่วงเวลาต่าง ๆ นั้นเหมือนกันหรือไม่

5.1.2 การตรวจสอบสถานที่หมายถึงถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่

5.1.3 การตรวจสอบบุคคลหมายถึงถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

5.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (investigator triangulation) คือการตรวจสอบกลุ่มผู้วิจัยว่าแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างใดแทนการใช้ผู้วิจัยคนเดียวทั้งหมด ซึ่งจะสร้างความแน่ใจได้ดีกว่าผู้วิจัยเพียงคนเดียวในกรณีนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ผู้ช่วยวิจัยเก็บข้อมูลเพื่อหาข้อเหมือนและแตกต่างในข้อมูล ซึ่งข้อมูลบางส่วนอาจได้จากการสังเกต

5.3 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) คือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้การสังเกตควบคู่กับการซักถามพร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสาร หรือทำการซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หรืออาจซักถามผู้ให้ข้อมูลหลังจากสรุปผลการศึกษา เพื่อความแน่นอนว่าข้อสรุปนั้นเที่ยงตรงตามความเป็นจริงหรือไม่ แล้วจึงแก้ไขเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสารและงานวิจัย จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มเป้าหมาย และนำมาจัดระบบข้อมูลตามประเภทที่ศึกษา วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิด ทฤษฎีที่กำหนดไว้โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7. การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis)

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ต่อโครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทย

ความคิดเห็นต่อโครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยได้แบ่งกรอบในการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนความคิดเห็นต่อหมวดวิชาเฉพาะด้านและส่วนที่เป็นรายวิชาชีพครูจากการศึกษาทั้งนักศึกษาและอาจารย์มีความความคิดเห็นดังนี้

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อโครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทย ปี 2550 พบว่า นักศึกษาจำนวนทั้งหมด 60 คน มีนักศึกษาจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68.3 ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่าไม่ทราบถึงกระบวนการจัดทำหลักสูตร ตลอดจนโครงสร้างหลักสูตรและการจัด

รายวิชาในแต่ละภาคเรียน นักศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ให้ข้อมูลว่า พอทราบข้อมูลบ้างว่าโครงสร้างหลักสูตร มีการจัดการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 167 หน่วยกิต และจำนวนหมวดกลุ่มวิชาที่ต้องศึกษา มี 4 หมวด ดังที่กล่าวมาข้างต้น มีนักศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ให้ข้อมูลว่าไม่แน่ใจ ว่าโครงสร้างหลักสูตรเป็นอย่างไร แต่พอทราบคร่าวๆ ว่ามีการจัดรายวิชาตามหน่วยกิตที่เรียน และลงเรียนได้ภาคการศึกษาละไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิต แต่ไม่ทราบถึงรายวิชาที่ต้องเรียนในภาคเรียนนั้น ซึ่งส่วนใหญ่จะทราบก็ต่อเมื่อทางฝ่ายทะเบียนได้แจ้งให้ทราบเท่านั้น

สำหรับข้อมูลประเด็นเกี่ยวกับความรู้โครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทย กลุ่มอาจารย์ผู้สอนได้ให้ข้อมูลที่นำเสนอใจถึงกระบวนการจัดทำหลักสูตร คือก่อนการจัดทำหลักสูตร ลำดับแรกต้องดูปรัชญาก่อนว่าเขียนไว้อย่างไร “หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย เป็นหลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทยที่มีความรู้ ความสามารถทางภาษาไทย มีคุณภาพ จริยธรรมสามารถจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐานวิชาชีพครู รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และบริบททางการศึกษา” นอกจากนี้ยังมีข้อควรคำนึงถึง คือ จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่จำเป็นต้องศึกษา ความสำคัญก่อนหลังในแต่ละภาคเรียน โดยเน้นไปที่ความเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะให้การรับรองหลักสูตรหรือไม่อย่างไร

ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อรายวิชาที่เปิดสอนหมวดวิชาเฉพาะด้านและวิชาชีพครูตามหลักสูตรวิชาภาษาไทย ปี 2550 นักศึกษาจำนวนทั้งหมด 60 คน ได้แสดงความคิดเห็นโดยจำแนกเป็นกลุ่มตามชั้นปี และกลุ่มของอาจารย์ 10 คน พบว่า 1) ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปีที่ 3 นักศึกษา จำนวน 27 คน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ตามโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย ปี 2550 มีความครอบคลุมทั้งเนื้อหาวิชาเฉพาะด้าน และรายวิชาชีพครูมีความสอดคล้องกับการเรียนการสอน สามารถใช้เป็นหลักสูตรที่สามารถผลิตบัณฑิตให้เหมาะสมกับอาชีพความเป็นครูได้ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 มีนักศึกษาจำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 29.7 มีความเห็นเห็นว่า ตามโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย ปี 2550 ในรายวิชาเฉพาะด้านหมวดกลุ่มรายวิชาหลักภาษายังมีสัดส่วนน้อยเกินไป ควรมีการเพิ่มรายวิชาเข้ามาเพื่อให้มีการศึกษาแต่ละรายภาคให้

ครอบคลุมทั้งเนื้อหา สามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูเพิ่มความมั่นใจในการออกฝึก
ประสบการณ์สอนวิชาชีพครู ให้มากยิ่งขึ้น 2) ความคิดเห็น
ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 นักศึกษา จำนวน 11 คน ส่วนใหญ่
มีความคิดเห็นต่อหลักสูตร สาขาวิชาภาษาไทย ปี 2550 เห็น
ว่าควรลดกลุ่มรายวิชาทางวรรณกรรมและวรรณคดี เพิ่ม
รายวิชาทักษะปฏิบัติวิชาชีพครูโดยการจำลองการสอนแบบ
สร้างผลงาน จากการดกผลึกทางปัญญาให้มากยิ่งขึ้น เช่น
การฝึกปฏิบัติอ่านทำนองเสนาะ กลวิธีในการสอน ฝึกทำสื่อ
ประกอบการเรียนการสอน ฝึกการจัดทำแผนการจัดการเรียน
รู้ตามกลุ่มทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และหลัก
ภาษาให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น การจัดหลักสูตรควรเน้นการจัดการ
แบบบูรณาการศาสตร์ เพื่อผู้เรียนจะได้มีการศึกษาในส่วนของ
การนำไปประยุกต์ใช้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผน
การสอน โดยยึดรูปแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และ
แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การก้าวทันเทคโนโลยีเพื่อผู้เรียน
จะได้นำความรู้ไปบูรณาการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ได้อย่างเหมาะสม 3) ความคิดเห็นของนักศึกษา ชั้นปีที่ 5
จำนวน 22 คน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงสร้างหลักสูตร
ว่ามีความสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบันในการออกฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาสามารถนำวิชาความรู้
ที่ได้รับในการศึกษาไปใช้ได้เหมาะสม หากแต่หลักสูตร
นั้นควรมีการจัดเพิ่มในรูปแบบของการจำลองเนื้อหาให้
ครอบคลุมในส่วนงานของสถานศึกษา เช่น งานวิชาการ
งานธุรการ การจัดการนันทนาการ โครงการ เป็นต้นการจัดโครงสร้าง
ของหลักสูตรบางรายวิชาควรจัดให้อยู่ในชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4
เพื่อนักศึกษาหรือผู้เรียนจะได้นำความรู้ที่ได้รับออกไป
ทดลองใช้จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น รายวิชาคอมพิวเตอร์
การอ่านทำนองเสนาะ การเขียนเรียงความ การแต่งกลอน
เขียนเรียงความนักศึกษาชั้นปีที่ 5 มีความเห็นว่าการสำเร็จ
การศึกษาควรมีการแนะแนวในการประมวลความรู้เพื่อ
สอบบรรจุเป็นข้าราชการครู โครงสร้างหลักสูตรควรเน้น
ในรายวิชาที่สามารถนำความรู้ไปสอบบรรจุเป็นข้าราชการครู
ได้จริง 4) จากข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์ต่อรายวิชาเอก
และรายวิชาชีพครู มีหลายท่านให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า
หลักสูตรในหมวดรายวิชาเฉพาะด้าน ควรจะมีการจัดแบ่งกลุ่ม
ให้ชัดเจน เช่น กลุ่มหลักภาษา กลุ่มภาษาศาสตร์ กลุ่ม
วรรณกรรมวรรณคดี กลุ่มการใช้ภาษาฯ เพื่อให้มีความ
สมดุลไม่หนักในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การจัดการรายวิชาแต่ละกลุ่ม
ให้มีความสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน เน้นรายวิชาที่สามารถ

นำไปปฏิบัติได้จริง ในกลุ่มรายวิชาชีพครู ควรเน้นไปที่การฝึก
ปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ควรจัดหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำไป
ใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และใช้ในการสอบบรรจุ
เป็นข้าราชการครูให้มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาต่อ
โครงสร้างหลักสูตร และด้านรายวิชาที่เปิดสอนหมวดวิชากลุ่ม
เฉพาะด้าน ทั้งวิชาเอกและวิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาและ
อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า หลักสูตรมีความครอบคลุม
สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ หากแต่ควรเพิ่มสัดส่วน
ที่เป็นภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และควรคำนึงถึงบทบาท
การนำไปใช้ในแต่ละชั้นปี และควรเพิ่มเติม ในเรื่องของงานที่
สามารถนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น การเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ งานวิชาการ งานธุรการ
กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น ทักษะการอ่าน
ทักษะการเขียน ทักษะการฟัง ทักษะการพูด และหลักภาษา
ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรเน้นในเรื่องของการ
ทดลองปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความเคยชินและไม่เฉื่อยอาย
ในการไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ก่อนจบการศึกษา
นักศึกษาเห็นว่าควรมีการให้คำแนะนำแนวทางเรื่องของการ
สอบบรรจุเป็นข้าราชการครู ควรมีโครงการเตรียมสอบก่อนที่
จะมีการสอบบรรจุจริง เพื่อเป็นแนวทางในการสอบบรรจุ และ
เพื่อให้นักศึกษามีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งให้มีการแนะแนว
ทางการประกอบอาชีพ ในสายงานวิชาการ ในสายงานสถาน
ศึกษากรณีสอบบรรจุไม่ได้ด้วย เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับ
นักศึกษาว่า หลังจากสำเร็จการศึกษาจะได้มีโอกาสประกอบ
อาชีพที่มั่นคง

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ต่อการ จัดการเรียนการสอน

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์
ผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอน ในสาขาวิชาภาษาไทย
สามารถจัดกลุ่มการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือการจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่าผู้เรียน
ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า
ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดโดยกระบวนการจัดการศึกษาจะต้อง
ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตาม
ศักยภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญจากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่
มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ของสาขาวิชาภาษาไทย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในปัจจุบันใช้

หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสอดคล้องและครอบคลุมตามเนื้อหา มีเนื้อหาสาระและมีสื่อการเรียนรู้ที่ดี เหมาะสมกับหลักสูตร จากนักศึกษาที่สัมภาษณ์ทั้งหมด 60 คน มีนักศึกษาจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 41.6 ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า ควรเพิ่มกระบวนการเรียนรู้ คือการให้เรียนรู้จากสภาพจริงบ้าง การไปดูแลห้องโบราณคดี การออกค่ายเกี่ยวกับภาษาไทย เป็นต้น นักศึกษาจำนวน 18 คน คิดเป็น ร้อยละ 30 ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า การจัดการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้ การจัดการเรียนรู้เน้นให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง นักศึกษาจำนวน 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 15 ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า ในบางวิชานั้นมีเนื้อหาที่ไม่ตรงกับหลักสูตร ควรลดสัดส่วนลง การจัดการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในรายวิชาที่สนใจ การจัดการเรียนรู้ควรควบคู่กับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายวิชานั้นๆ นักศึกษาจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า การจัดการเรียนรู้ควรเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดความรู้ด้วยตนเองยิ่งขึ้น ในรายวิชาเอกภาษาไทย ยังมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่น้อยเกินไปควรเน้นในกระบวนการวิชาเอกให้มากขึ้น

2.2 ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาต่อด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้บางรายวิชาเน้นการทำงานคนเดียวมากเกินไป ควรให้มีการทำงานเป็นกลุ่มบ้างเพื่อให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่ม ควรจัดกิจกรรมให้มีการปฏิบัติจริงได้สัมผัสกับนักเรียนจริงๆ และมีเวทีให้นักศึกษาได้ฝึกพูดในโอกาสต่างๆ การขับเสภา การอ่านทำนองเสนาะ นักศึกษาจะได้มีการฝึกฝนให้เกิดความถูกต้องและความชำนาญและมีความกล้าแสดงออก การจัดการกิจกรรมต่างๆ ควรให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วม กิจกรรมที่จัดควรให้มีความทันสมัยและแปลกใหม่ บางกิจกรรมควรเชิญวิทยากรมาบรรยายเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่มาจากประสบการณ์ตรง กิจกรรมมีน้อยเกินไปเน้นในเรื่องทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ควรเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ควรให้มีการออกค่ายทำกิจกรรมร่วมกันของนักศึกษาและได้ลงพื้นที่ปฏิบัติจริงในห้องเรียนกับนักเรียน ที่อยู่ในสถานศึกษาต่างๆ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นกว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และ

ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดโดยกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีหลายรูปแบบนักศึกษาให้ข้อมูลว่าวิธีที่นิยมจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด สามารถจำแนกเรียงตามลำดับความนิยมได้ ดังนี้

2.2.1 การเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (self-study) ซึ่งการเรียนการสอนแบบแสวงหาความรู้ด้วยตนเองนี้ใช้ในการเรียนรู้ทั้งที่เป็นรายบุคคลและกระบวนการกลุ่มมีนักศึกษาให้ข้อมูลว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกนียมรูปแบบนี้ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25

2.2.2 การเรียนรู้จากการทำงาน (work-based learning) นักศึกษาให้ข้อมูลว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกนียมรูปแบบนี้จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 20

2.2.3 การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (individual study) นักศึกษาให้ข้อมูลว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกนียมรูปแบบนี้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6

2.2.4 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ จากกรณีปัญหา (Problem-Based Learning: PBL) เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มและพัฒนาทักษะทางสังคม มีนักศึกษาให้ข้อมูลว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกนียมรูปแบบนี้ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 15

2.2.5 การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ (research-based learning) เป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรงเป็นการพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้ให้นักศึกษาให้ข้อมูลว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกนียมรูปแบบนี้ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10

2.2.6 การเรียนรู้แบบสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (constructivism) การเรียนรู้แบบนี้มีความเชื่อพื้นฐานว่า “ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้โดยการอาศัยประสบการณ์แห่งชีวิตที่ได้รับเพื่อค้นหาความจริง” มีนักศึกษาให้ข้อมูลว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกนียมรูปแบบนี้จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

2.2.7 การเรียนรู้จากการสอนแบบเอสไอพี (Session-Initiation-Protocol : SIP) เป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อฝึกทักษะทางการสอนให้กับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถเกี่ยวกับทักษะการสอนมีนักศึกษาให้ข้อมูลว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกนียมรูปแบบนี้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5

2.2.8 การเรียนรู้ที่ใช้วิธีสร้างผลงานจากการ ตกผลึกทางปัญญา (crystal-based approach) การจัดการ เรียนรู้ในรูปแบบนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความ รู้ความคิดด้วยตนเองด้วยการรวบรวมทำความเข้าใจสรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์จากการศึกษาด้วยตนเอง วิธีนี้ถือว่าเป็นวิธีที่นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยเลือกน้อยที่สุด มีนักศึกษา ให้ข้อมูลว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มักนิยมรูปแบบนี้ เพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6

2.3 ด้านอาจารย์ผู้สอนการเรียนการสอนในระดับ อุดมศึกษา เป็นการสอนเพื่อเน้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดเป็น วิเคราะห์เป็น สังเคราะห์เป็น ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียน เกิดพัฒนาการตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตร กำหนดไว้ ดังนั้นบทบาทการสอนของอาจารย์ผู้สอนจึงต้อง ดำเนินการสอนเนื้อหาวิชาการตามหลักสูตรรายวิชาที่ได้รับ มอบหมาย โดยมีการเตรียมการสอนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ตั้งแต่การทำ Course syllabus แผนจัดการเรียนรู้หรือ แผนการสอนรายชั่วโมง การดำเนินการสอน และการประเมิน ผล มีการปรับปรุงพัฒนา และสร้างผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ สอนการปรับตัวให้เหมาะสมในสังคม สอนให้เจริญเติบโต มีความคิด มีเหตุผล และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามแผน ที่ได้กำหนดหรือเตรียมการไว้เป็นอย่างดี

นอกจากในเรื่องสอนแล้ว อาจารย์ผู้สอน ต้องประพฤติและปฏิบัติตนให้เหมาะสมเป็นต้นแบบหรือ แบบอย่าง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลมากกว่าการบอกกล่าวเฉยๆ อาจารย์ผู้สอนนอกจากจะต้องเข้าใจบทบาทความเป็นอาจารย์ ผู้สอนของตนเองแล้ว ต้องมีความสามารถในการสอน มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการเป็นครู มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต ที่ดี มีความกระตือรือร้น พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา และ สุดท้ายอาจารย์ผู้สอนต้องมีความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง ต่อสังคม ต่อเพื่อนร่วมอาชีพ และต่อผู้เรียนด้วย

ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อด้านอาจารย์ ผู้สอน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับ อาจารย์ผู้สอน จากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่า สามารถจำแนก ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.3.1 ด้านวิชาการ การให้ความรู้ของอาจารย์ แต่ละคน มีการสอนตามเนื้อหาของแต่ละรายวิชา โดยการมี การเตรียมการสอนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ตั้งแต่การทำ Course syllabus แผนจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนรายชั่วโมง การ ดำเนินการสอน และการประเมินผลในเนื้อหาของแต่ละวิชา ครอบคลุม มีความเหมาะสมแม้อาจารย์บางคนจะสอนตาม

ตำราบางคนที่สอนจากประสบการณ์ ทำให้นักศึกษาได้รับความ รู้ที่หลากหลาย

2.3.2 ด้านความเป็นครู การเป็นแบบอย่าง ที่ดี โดยให้ความรู้เป็นอย่างดีดีฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดีเป็น แบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษามีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา สามารถ เป็นที่พึ่งได้ ให้คำปรึกษาทั้งในด้านการศึกษา ตลอดจนอบรม สั่งสอนให้เป็นครู มีจิตวิญญาณของความเป็นครู

2.3.3 ด้านความสามารถในการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า อาจารย์แต่ละคนล้วนมี ความสามารถในการสอนนักศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะในการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สอนได้ตรงกับเนื้อหาสาระและ มีความสอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งอาจารย์แต่ละคนก็มักจะมี ลักษณะหรือเทคนิคการสอนที่แตกต่างกัน

2.4 ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์สื่อการสอนเป็น เครื่องมือหนึ่ง ในการถ่ายทอดสาร จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน เรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาต่อด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ จากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียน การสอนของนักศึกษา จากนักศึกษา 60 คน สามารถจำแนก ออกเป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลสอดคล้องกัน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ให้ข้อมูลว่า สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาและองค์ ความรู้มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

กลุ่มที่ 2 ให้ข้อมูลว่า สื่อที่ใช้ในการเรียน การสอนน้อยเกินไปควรจัดหาหรือพัฒนาเพิ่มเติม ให้จัดทำ เอกสารที่เกี่ยวกับรายวิชาที่เป็นรูปเล่ม เพื่อที่เมื่อนักศึกษา จบการศึกษาไปแล้วสามารถนำมาใช้อ่านเพื่อทบทวนความรู้ได้

กลุ่มที่ 3 ให้ข้อมูลว่า ขาดอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยพร้อมใช้งาน เพราะบางครั้งเวลาใช้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ก็เกิดความผิดพลาดบ่อยครั้งทำให้นักศึกษาขาดความต่อเนื่องในเนื้อหาที่จะได้รับ

กลุ่มที่ 4 ให้ข้อมูลว่า สื่ออุปกรณ์ยังขาด ความหลากหลาย ยังไม่มีการพัฒนาสื่อให้ทันสมัย ส่วนมาก จะใช้สื่อเดิมซ้ำแล้วซ้ำอีก บางรายวิชาก็ไม่ควรใช้สื่อการเรียน การสอนเพราะบางครั้งเกิดปัญหาบ่อยครั้งทำให้ไม่เข้าใจเรื่อง ที่กำลังเรียนอยู่

ในส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนต่อ ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์จากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่ให้ ข้อมูลสอดคล้องกัน คือ ยังขาดสถานที่ห้องสมุดประจำสาขา วิชาภาษาไทย ห้องสำหรับฝึกกระบวนการฝึกทักษะทาง

ภาษาไทย ห้องแสดงผลงานสำหรับศึกษาค้นคว้าและแสดงนิทรรศการทางวิชาการ ขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น จอมอนิเตอร์ เครื่องโปรเจคเตอร์ ไมโครโฟน เครื่องบันทึกเสียง ตลอดจนหนังสือที่ทันสมัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยยังมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น

2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการวัดผลและประเมินผล จากข้อมูลการสัมภาษณ์โดยวัดจากวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการวัดผลและประเมินผลว่า มีความชัดเจนดี มีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่นในข้อสอบ และมีความยุติธรรมเหมาะสมตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ อาจารย์ส่วนใหญ่จะชี้แจงการวัดผลและประเมินผลตามที่ได้ชี้แจงต้นชั่วโมงก่อนการเริ่มทำการเรียนการสอนในแต่ละวิชา นอกจากนี้แล้วยังมีข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างว่า นักศึกษาได้เสนอข้อคิดเห็นว่าการวัดผลไม่ควรใช้เฉพาะแบบทดสอบเท่านั้น ควรหาวิธีการที่หลากหลาย มีความเที่ยงตรงในการประเมินผล แต่ก็มีบางรายวิชาที่หลังจากสอบประเมินความรู้ปลายภาคการศึกษาและรายภาคการศึกษา ผลการประเมินออกช้า ไม่ตรงกับประกาศของทางมหาวิทยาลัยที่ได้กำหนดไว้

2.6 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนความคิดเห็นของนักศึกษาต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า เป็นข้อมูลเชิงข้อเสนอแนะเป็นส่วนมาก ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาส่วนใหญ่ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังมีน้อยไป โดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องลงมือปฏิบัติจริง เช่น กิจกรรมค่ายอาสาสอนนักเรียนในพื้นที่ห่างไกล ค่ายพัฒนาสถานศึกษาในพื้นที่ห่างไกล การจัดกิจกรรมพบนักเขียนหรือนักพูดที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย เชิญวิทยากรที่ประสบความสำเร็จที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาไทยเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง ขาดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน กิจกรรมจัดทำสื่อการสอน กิจกรรมเสริมความรู้ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนสอบบรรจุเป็นข้าราชการครู กิจกรรมสำหรับเสริมสร้างควมสามัคคี เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรักและสามัคคีในหมู่คณะของสาขาวิชาภาษาไทย

อภิปรายผล

จากการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ต่อโครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทย

จากข้อมูลนักศึกษา ได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันว่าไม่ทราบถึงกระบวนการจัดทำหลักสูตร ตลอดจนโครงสร้างหลักสูตรและการจัดรายวิชาในแต่ละภาคเรียน มีบางส่วนให้ข้อมูลว่าพอทราบบ้าง แต่ไม่แน่ใจในโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าหากตัวนักศึกษาเองไม่ได้ใส่ใจหรือไม่ได้มีความสนใจข้อมูลรายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร ตลอดจนแผนการเรียนในคู่มือนักศึกษา จะส่งผลต่อการจัดระเบียบการเรียนและการวางแผนการเรียนตั้งแต่ต้น ในข้อนี้หากมีการบรรจุเรื่องไว้ในการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ควรมีการนำเอาเรื่องนี้ไปแนะนำให้กับนักศึกษาใหม่ด้วย นอกจากนี้ตัวอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการหลักสูตร ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษา ควรเน้นย้ำให้นักศึกษาให้ความสำคัญกับตัวโครงสร้างหลักสูตร ตลอดจนรายวิชาที่เปิดสอนให้มากขึ้น เพราะถือว่าเป็นเรื่องสำคัญของการเรียนรู้จากข้อมูลเป็นเรื่องที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งว่า ในการลงทะเบียนวิชานักศึกษาให้ข้อมูลว่า ส่วนใหญ่มักจะเป็นฝ่ายทะเบียนเป็นผู้แจ้งให้ลงทะเบียนมากกว่าตัวนักศึกษาจะเลือกลงทะเบียนเอง คือฝ่ายทะเบียนให้เลือกรายวิชาใดที่เปิดก็เรียนวิชานั้น เมื่อผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ทั้งทางฝ่ายทะเบียนและตัวอาจารย์ผู้สอน พบว่าในช่วงใช้หลักสูตรภาษาไทย ปี 2550 เนื่องจากจำนวนนักศึกษาและตัวอาจารย์ผู้สอน มีน้อยทำให้รายวิชาที่เปิดสอนนั้น ไม่มีความหลากหลาย หากตัวนักศึกษาเองเลือกลงคนละวิชาแล้ว ในการจัดตารางเรียนและตัวอาจารย์ผู้สอนจะไม่สัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงต้องให้นักศึกษาลงตามรายวิชาที่เปิดเรียน ซึ่งในช่วงปัจจุบัน (ปี 2554) นักศึกษาเพิ่มจำนวนมากขึ้น ตัวอาจารย์ผู้สอนมีมากขึ้น ทำให้มีรายวิชาเลือกที่สามารถเปิดสอนได้ครบตามจำนวน

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาภาษาไทย

ข้อสังเกตที่ควรนำมาอภิปรายในหัวข้อความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ต่อการจัดการเรียนการสอน หากแยกเป็นด้านๆ แล้ว ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีที่อาจารย์ส่วนใหญ่ เลือกใช้มากที่สุด หากจะมองแค่เพียงผิวเผิน ว่าอาจารย์สั่งงานให้นักศึกษาค้นคว้าแล้วนำเสนอ ก็ถือว่าเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนรู้ในบทนั้นๆ หากจะนำเสนอ

แต่เพียงข้อมูลที่ได้จากนักศึกษาแล้ว ก็จะเหมือนเป็นการนำเสนอข้อมูลฝ่ายเดียว จากการสัมภาษณ์อาจารย์ส่วนใหญ่ที่สอนในสาขาวิชาภาษาไทย ถือว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ของแต่ละคน ล้วนแล้วแต่มีความแตกต่างกันออกไป ตามเนื้อหาตามจุดประสงค์ และเทคนิคในการนำเสนอและรูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละคน ในประเด็นวิธีการจัดการเรียนรู้ในข้อที่ด้อยที่สุดคือ ด้านการเรียนรู้ที่ใช้วิธีสร้างผลงานจากการตกผลึกทางปัญญา ซึ่งหากได้นำข้อมูลการวิจัยหัวข้อนี้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรหรือว่า วิธีการสอน อาจารย์ผู้สอนควรเน้นให้มีความหลากหลายในกระบวนการเรียนรู้ให้มากขึ้น

2.1 ด้านอาจารย์ผู้สอนความคิดเห็นของนักศึกษาต่อด้านอาจารย์ผู้สอน มีประเด็นที่น่าสังเกตว่า หากผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์สอนในสาขาวิชาภาษาไทยเป็นผู้สัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้นักศึกษาส่วนใหญ่ มักจะตอบว่า ใช่ ดี ในทางกลับกัน หากผู้สัมภาษณ์เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 เป็นผู้สัมภาษณ์ ข้อมูลจะเป็นอีกแบบโดยสามารถนำข้อมูลมาเรียงลำดับมากที่สุด ไปหาจำนวนที่เลือกน้อยสุดได้ดังนี้ คือ ด้านวิชาการ ความเป็นครู และด้านความสามารถในการสอน

2.2 ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ จากการศึกษาวิจัยพบว่านักศึกษามีความพอใจ ในสื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสม เทคโนโลยีมีความทันสมัย มีบางส่วนให้ข้อมูลว่าสื่อใช้ในการเรียนการสอนน้อยเกินไปควรจัดหาหรือพัฒนาเพิ่มเติม ให้จัดทำเอกสารเกี่ยวกับรายวิชาที่เป็นรูปเล่ม เพื่อให้นักศึกษาจบการศึกษาไปแล้วสามารถนำมาใช้อ่านเพื่อทบทวนความรู้ได้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะมีการส่งเสริมให้อาจารย์ได้จัดทำเอกสาร ตำรา ให้มากขึ้น ส่วนสำนักวิทยบริการควรมีการนำหนังสือ ตำราใหม่ๆ เข้ามาทดแทนจำนวนที่มีอยู่ และทดแทนส่วนที่หายไป เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนนักศึกษามีเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี

2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การวัดผลและประเมินผล มีความเที่ยงธรรมดีอยู่แล้ว หากแต่ถ้ามีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายขึ้น ก็จะเป็นผลดีกับนักศึกษา ซึ่งในปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้นำเอาเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการประเมินผลรวมทั้งใช้ในการส่งผลการเรียนในระบบออนไลน์ ซึ่งนักศึกษายังสามารถสืบค้นข้อมูล ผลการเรียนสะสมตัวเองในทุกสถานที่ เป็นที่น่าสังเกตว่าข้อมูลที่พบนี้เผยให้เห็นว่าแม้การวัดผลและประเมินผล มีความเที่ยงตรงเป็นที่น่าสนใจ นักศึกษาบางส่วนยังมีความคิดเห็นว่าการประกาศผลของการวัดผล

และประเมินผลบางรายวิชามีการประกาศผลล่าช้ากว่าเกณฑ์ที่ทางฝ่ายทะเบียนได้ประกาศไว้ ซึ่งผู้วิจัยเองได้สอบถามข้อมูลจากทางฝ่ายวัดผลและประเมินผล มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า หากย้อนหลังไปประมาณ 2-3 ปีที่ผ่านมา มีอาจารย์บางท่านที่ส่งผลการเรียนของนักศึกษาล่าช้า ซึ่งได้ทำการแก้ไขโดยมีการทวงถามผลการเรียนจากอาจารย์ท่านนั้นๆ จึงทำให้ปัจจุบันปัญหาในส่วนนี้ลดน้อยลงไป

2.4 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ผลที่ได้จากการศึกษา พบว่า กิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาบุคลิกภาพค่านิยม เจตคติในการดำเนินชีวิต กิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน กิจกรรมจัดทำสื่อการสอน ยังมีน้อยเกินไป ซึ่งผู้วิจัยเองเห็นว่าสาขาวิชาภาษาไทย ควรมีการปรับปรุงในส่วนของคุณธรรมระหว่างตัวนักศึกษาเอง อาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกเป็นลำดับขั้นปี แทนที่จะรอคอยงบประมาณส่วนกลางที่ทางมหาวิทยาลัยได้จัดให้ซึ่งไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้งบประมาณค่อนข้างสูง

สรุปความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนต่อหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย ส่วนใหญ่เห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรมีความครอบคลุมสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ หากแต่ควรเพิ่มสัดส่วนที่เป็นภาคปฏิบัติมากกว่า ทฤษฎี และควรคำนึงถึงบทบาทการนำไปใช้ในแต่ละชั้นปี และควรเพิ่มเติมในเรื่องลักษณะของงานที่สามารถนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ต่อการจัดการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องและครอบคลุมตามเนื้อหา มีเนื้อหาสาระ และมีสื่อการเรียนรู้อันดี เหมาะสมกับหลักสูตรกิจกรรมการเรียนรู้อ่างรายวิชานั้นการทำงานคนเดียวมากเกินไป ควรให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม ควรจัดกิจกรรมให้มีการปฏิบัติจริง และมีเวทีให้นักศึกษาได้ฝึกพูดในโอกาสต่างๆ ฝึกการขับเสภา ฝึกการอ่านทำนองเสนาะ การจัดกิจกรรมต่างๆควรให้ทุกคนมีส่วนร่วมและกิจกรรมควรมีความทันสมัยและแปลกใหม่ ด้านอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสม การเป็นแบบอย่างที่ดี โดยให้ความรู้เป็นอย่างดีฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดีเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษามีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา สามารถเป็นที่พึ่งได้ ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ขาดสถานที่ห้องสมุดประจำสาขาวิชาภาษาไทย ห้องสำหรับฝึกกระบวนการฝึกทักษะทางภาษาไทย ห้องแสดงผลงานสำหรับศึกษาค้นคว้าและแสดง

นิทรรศการทางวิชาการ ขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัยการวัดผลและประเมินผลว่ามีความชัดเจนดี วัดตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้มีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่นในข้อสอบและมีความยุติธรรม เหมาะสมตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ อาจารย์ส่วนใหญ่จะชี้แจงการวัดผลและประเมินผลตามที่ได้ชี้แจงต้นชั่วโมงก่อนการเริ่มทำการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังมีน้อยไป โดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องลงมือปฏิบัติจริง เช่น กิจกรรมค่ายอาสาสอนนักเรียนในพื้นที่ห่างไกล พัฒนาสถานศึกษาในพื้นที่ห่างไกล การจัดกิจกรรมพบนักเขียนหรือนักพูดที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย เชิญวิทยากรที่ประสบความสำเร็จที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาไทยเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมจัดทำสื่อการสอน กิจกรรมเสริมความรู้ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนสอบบรรจุเป็นข้าราชการครู

ข้อเสนอแนะ

1. การปรับปรุงหลักสูตร ควรมีการจัดเสวนาแลกเปลี่ยนความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต และหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการ การสนับสนุนให้มีการทำวิจัยหาจุดบกพร่องของแต่ละหลักสูตรที่เปิด การนำผลประเมินหลักสูตรมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรในทุก 5 ปี หลังจากใช้หลักสูตรนั้นๆ

2. การนำข้อมูลของงานวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนต่อหลักสูตรสาขาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เล่มนี้ไปใช้ควรคำนึงถึงหลักความต้องการของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต สถานะปัจจุบันและความสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติพุทธศักราช 2552 (TQF : Thai Qualifications Framework for Higher Education) ด้วย

3. ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ กับหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อหลักสูตรสาขาภาษาไทย ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

เชาว์ อินโย. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำต่อกระบวนการเรียนการสอนสถาบันราชภัฏเลย.
เลย : สถาบันราชภัฏเลย.

นาราวดี ศิริโรจน์. (2542). *ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป์*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร.

พรทิพย์ ไพฑูรย์. (2547). *การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.

พรนพ พุกกะพันธ์. (2544). *ภาวะผู้นำและการจูงใจ*. กรุงเทพมหานคร : จามจุรีโปรดักท์.

ภัทรธิดา ผลงาม. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏเลย*. เลย : สถาบันราชภัฏเลย.

สมใจภูมิพันธ์. (2547). *ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด*. เลย : สำนักวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552*. เอกสารประกอบการจัดอบรมการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สุภางค์ จันทวานิช. (2540). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Graneheim, B. L. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24, 105-112.

ผู้เขียนบทความ

นายสุรธัช นุกูล นุ่นภูบาล

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
เลขที่ 234 ถนนเลย-เชียงคาน ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
E-mail:anukul.123@ Hotmail.com